

Miljösamverkan
Sverige

En säkrare Sevesotillsyn

Handläggargstöd vid tillsyn

2017-01-26

Länsstyrelserna

**Miljösamverkan
Sverige**

Huvudmän

Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, Jordbruksverket samt Havs- och vattenmyndigheten

Webbplats

www.miljosamverkansverige.se

E-postadress

miljosamverkansverige@lansstyrelsen.se

Innehållsförteckning

FÖRORD	5
SYFTE OCH MÅL MED PROJEKTET	6
Bakgrund.....	6
Syfte.....	6
Mål	6
Arbetsgång.....	6
RESULTAT AV PROJEKTET	8
AKTIVITETER SOM INTE RYMETS INOM PROJEKTET	9
Tillsynsplanering.....	9
Tillsynsstöd	9
Annat stöd	9
HANDLÄGGARSTÖD	10
Tillsynsstöd	10
Granskning av inkommande dokument.....	10
Anmälan.....	10
Säkerhetsrapport	10
Planerad tillsyn.....	11
FÖRVALTNING AV FRAMTAGET MATERIAL	13

BILAGOR

1. Allmän information om Sevesoreglerna
2. Grovgranskningsmall säkerhetsrapport
3. Granskningsmall säkerhetsrapport
4. Mall avsluta ärendet säkerhetsrapport
5. Stöd för handläggning vid anmälan om ny Sevesoverksamhet
6. Stöd för handläggning vid anmälan om ändring av Sevesoverksamhet
7. Mall avsluta ärendet anmälan
8. Mall för föranmälan inkl dagordning tillsynsbesök
9. Rutin vid icke ordinarie tillsyn
10. Tillsynsstöd vid förstagångstillsyn
11. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för identifiering och bedömning av risker
12. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för planering inför nödsituationer
13. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för fortlöpande tillsyn och underhåll
14. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för hantering av ändringar
15. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för lärande av olyckor och tillbud
16. Tillsynsstöd vid granskning av säkerhetsledningssystem

Förord

Miljösamverkan Sverige har inom ramen för projektet En säkrare Sevesotillsyn tagit fram detta handläggarstöd. Projektet startade i augusti 2015 och avslutades i januari 2017.

Syftet med projektet har varit att öka samsynen inom länsstyrelserna och underlätta tillsynsarbetet. Målet har varit att utifrån tidigare framtagna stöd utarbeta sådana som harmoniserar med den nya lagstiftningen inom Sevesoområdet (Seveso III) samt komplettera med ett antal nya.

Följande personer har deltagit i projektgruppen:

Mats Bergström, Länsstyrelsen Värmland

Sara Edlund Fredholm, Länsstyrelsen Skåne (t o m juli 2016)

Åsa Engman Ölund, Länsstyrelsen Västerbotten

Torbjörn Johansson, Länsstyrelsen Uppsala

Mona Ljunggren, Länsstyrelsen Halland (t o m augusti 2016)

Mikael Lundberg, Länsstyrelsen Dalarna

Ingela Höök, Miljösamverkan Sverige

Under projektets gång har materialet stämts av med Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) samt handläggare som arbetar med Sevesotillsyn vid länsstyrelserna. Projektgruppen vill passa på att tacka för alla kloka och värdefulla synpunkter som lämnats.

Handläggarstödet består av tillsynsstöd (tidigare checklistor), förslag på mallar, granskningsdokument för säkerhetsrapporter samt stöd för handläggning av anmälan och återfinns som bilagor till denna rapport.

Handläggarstödet har inför färdigställandet remitterats till länsstyrelsernas miljövårdsdirektörer, de centrala myndigheter som ingår i Miljösamverkan Sverige samt MSB. Miljösamverkan Sveriges styrgrupp har därefter antagit handläggarstödet den 26 januari 2017.

Varje enskild myndighet ansvarar själv för tillämpningen av materialet.

Materialet finns att hämta på Miljösamverkan Sveriges hemsida, www.miljosamverkansverige.se och på Sevesosamverkan, en samarbetsyta för handläggare vid länsstyrelserna.

Syfte och mål med projektet

Bakgrund

Inom Sevesoområdet har ett flertal förändringar skett med anledning av införandet av nytt direktiv (Seveso III) och förändrade arbetssätt inom Arbetsmiljöverket, en av de myndigheter länsstyrelserna tidigare samarbetat med vid tillsyn enligt Sevesolagstiftningen. Hur Sevesotillsynen utövas och fungerar i praktiken har även utretts i betänkandet ”En översyn inom Sevesoområdet”. Bättre samordning och mer likriktade krav landet över är några av de synpunkter som förts fram av branschen. Checklistor och stöd inom området har tidigare företrädesvis tagits fram av Arbetsmiljöverkets och dessa har använts i varierande omfattning av länsstyrelserna.

Syfte

Syftet har dels varit att öka samsynen inom länsstyrelserna och underlätta tillsynsarbetet. Syftet har även varit att skapa förutsättningar för mer likartade beslut och bedömningar från tillsynsmyndigheterna.

Mål

Målet har varit att utifrån befintliga stöd utarbeta sådana som harmoniserar med den nya lagstiftningen inom Sevesoområdet samt komplettera med stöd för områden där sådana saknas.

Arbetsgång

En bruttolista över möjliga aktiviteter inom projektet togs fram vid ett inledande möte med projektgruppen i augusti 2015. Vid detta tillfälle gjordes även en prioritering av aktiviteterna. Projektgruppen hade inför mötet också fått ta del av ett förslag till arbetsmodell från Länsstyrelsen Jönköping om uppdatering av befintliga och framtagande av nya stöd.

Inför inplanerade processkartläggningar under hösten 2015 förberedde sig projektgruppen genom att gå igenom och granska ett urval av de befintliga stöd som i flera fall har sitt ursprung hos Arbetsmiljöverket. Gruppen åtog sig att uppdatera merparten av dessa med hänsyn bl. a. till den nya lagstiftningen och att arbetsmiljöfrågor inte kan hanteras av länsstyrelserna.

Vid två tillfällen under hösten 2015 gjorde projektgruppen processkartläggningar för ”Anmälan” respektive ”Granskning av säkerhetsrapport i samband med tillsyn”. Ur kartläggningarna bestämdes vilka stöd och rutiner projektgruppen i övrigt skulle arbeta vidare med, t ex mallar och handläggningsrutiner.

Projektgruppen åtog sig därtill att peka ut aktiviteter som inte ryms inom projektet men som istället kan utföras inom till exempel ett fortsättningsprojekt.

Projektgruppen har använt samarbetsytan Sevesosamverkan för information och för att hämta in synpunkter på framtaget material. Gruppen har även utvecklat ytan den så att den har förutsättningar att fungera som ett naturligt stöd för handläggare som arbetar med Sevesotillsyn vid länsstyrelserna även efter det att projektet avslutats.

Resultat av projektet

Det viktigaste resultatet av projektgruppens arbete är de stöd som tagits fram och som återfinns som bilagor till denna rapport, dvs.

1. Allmän information om Sevesoreglerna
2. Grovgranskningsmall säkerhetsrapport
3. Granskningsmall säkerhetsrapport
4. Mall avsluta ärendet säkerhetsrapport
5. Stöd för handläggning vid anmälan om ny Sevesoverksamhet
6. Stöd för handläggning vid anmälan om ändring av Sevesoverksamhet
7. Mall avsluta ärendet anmälan
8. Mall för föransmälan inkl dagordning tillsynsbesök
9. Rutin vid icke ordinarie tillsyn
10. Tillsynsstöd vid förstagångstillsyn
11. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för identifiering och bedömning av risker
12. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för planering inför nödsituationer
13. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för fortlöpande tillsyn och underhåll
14. Tillsynsstöd vid granskning av hantering av rutiner för ändringar
15. Tillsynsstöd vid granskning av rutiner för lärande av olyckor och tillbud
16. Tillsynsstöd vid granskning av säkerhetsledningssystem

De tre mallar som tagits fram inom projektet kommer att levereras till förvaltningsobjekt miljöskydd inom länsstyrelsernas gemensamma förvaltningsorganisation. Syftet är att mallarna ska bli tillgängliga som SmartDocuments via länsstyrelsernas diariesystem Platina.

Projektgruppens arbete med att utveckla samarbetsytan Sevesosamverkan så att den har förutsättningar att fungera som ett naturligt stöd för handläggare vid länsstyrelserna är också ett viktigt resultat av projektet.

Aktiviteter som inte rymts inom projektet

En bruttolista över projektgruppens egna önskemål vad gäller stöd för tillsyn togs fram vid ett inledande möte i projektet. Ur denna valdes följande delar bort:

Tillsynsplanering

- Metodstöd MSB. Hur det ska användas och kopplingen till Länsstyrelsens tillsynsstöd.
- Tillsynsplanering (hör ihop med MSB:s metodstöd)

MSB:s metodstöd var inte färdigarbetat vid projektets start. Projektgruppen valde därför att låta MSB hålla i denna del för att undvika parallellt arbete.

Tillsynsstöd

- Dokumentgranskningsmallar
  - Tillståndsansökan
- Tillsynsstöd inspektioner
  - Specialämnen (t ex gasol, HF)
  - Branschspecifika inspektionsstöd
  - Tekniktillsyn
  - Stickprovstillsyn

Annat stöd

- Rutiner (övriga)
- Webbstöd med koppling till andra databaser
- Länsstyrelsegemensamma inspektioner
- Tillsynskonferens

Handläggarsöd

Handläggarsödet består av tillsynsstöd (tidigare checklistor), förslag på mallar, granskningsdokument för säkerhetsrapporter samt stöd för handläggning av anmälan och återfinns som bilagor till denna rapport.

Tillsynsstöd

Tillsynsstöden kan användas som stöd vid den operativa tillsynen. Tillsynsstöden fångar dock inte upp alla betydelsefulla risker som kan förekomma på en verksamhet. Den enskilda handläggaren kan därför ställa kompletterande frågor under inspektionen. Det är naturligtvis även möjligt att plocka bort vissa frågor ur materialet om det finns anledning till det på vissa verksamheter eller vid vissa besök.

Tillsynsstöden är även tänkta att användas av verksamhetsutövaren som stöd vid förberedelserna inför en Sevesoinspektion. Det aktuella tillsynsstödet kan med fördel skickas ut tillsammans med aviseringsbrevet i god tid innan inspektionen. Handläggare på respektive länsstyrelse väljer själv om man vill ta in uppgifterna innan besöket eller om tillsynsstödet enbart ska användas för att verksamhetsutövaren ska kunna förbereda sig inför besöket och frågorna användas som ett diskussionsunderlag vid tillsynsbesöket.

Granskning av inkommande dokument

Projektgruppen har tagit fram ett antal stöd för att granska inkommande dokument, så som anmälan och säkerhetsrapporter. Granskningsstöden är tänkta att fungera som stöd i bedömningen av dokumenten.

Anmälan

För anmälan har det tagits fram ett dokument för bedömning av en ny Sevesoanläggning. Dokumentet beskriver den handläggning som behöver ske från det att anmälan inkommer till tillsynsmyndigheten tills det att ärendet kan avslutas. Dels har det tagits fram ett dokument för bedömning av en ändringsanmälan. Dokumentet beskriver på samma sätt som det förra hur ärendehantering bör ske. För anmälan finns även en mall för hur tillsynsmyndigheten kan svara sökanden. Denna är främst tillämplig på nya anmälningar.

Säkerhetsrapport

För säkerhetsrapporter finns det två dokument framtagna, grovgranskningsmall säkerhetsrapport samt granskningsmall säkerhetsrapport. Grovgranskningen är tänkt som en första kontroll på att den inkomna säkerhetsrapporten innehåller de mest basala delarna och är så pass komplett att den kan skickas ut på remiss till kommunen och räddningstjänsten. Granskningsmallen för säkerhetsrapport är däremot mycket detaljerad. Den innehåller alla de moment som ska finnas i en säkerhetsrapport med förklarande text och kommentarer till vad det aktuella stycket bör beskriva. Denna är tänkt att kunna utgöra grunden i granskningen.

Planerad tillsyn

Under projektet har en metodik för att identifiera vilka områden som behöver belysas använts. Den har börjat med att en processkartläggning har genomförts för området och har endast haft som syfte att hjälpa projektgruppen att förstå det kommande arbetet och att visualisera detta. I detta arbete har projektgruppen enats kring följande vad gäller den planerade tillsynen.

1. Förberedelsearbete

I detta arbete ingår att fastställa datum för tillsynen och att därefter skicka en föransmälan med dagordning. Ett förslag på en sådan föransmälan finns framtagen inom projektet. Därefter ska en genomgång av material som kan komma att behövas under förberedelsen av själva inspektionen göras. Förberedelsen bör innefatta bland annat att gå igenom om det finns några öppna ärenden eller kvarstående frågor sedan förra besöket, att stämma av med räddningstjänst och/eller tillsynsmyndigheten för miljöbalken om det finns några frågor som bör tas upp samt att gå igenom det tillsynsstöd som ska användas.

2. Tillsynsbesöket

Det bör vara klart vem som för anteckningar och vem som är ordförande under mötet. Sedan genomförs inspektionen i enlighet med den agenda som skickats ut innan besöket och tillsynsstödet går igenom.

3. Efterarbete

Tillsynsmeddelande/föreläggande skrivs och kommuniceras med övriga deltagande myndigheter. Detta i syfte att få en samsyn på de krav och brister som tas upp. Därefter skickas detta till verksamhetsutövaren. Bevakning av att upptagna brister och krav görs på lämpligaste sätt beroende på vilken art de är av.

De olika system och databaser som finns behöver uppdateras, bl. a. Sefari och tillsynsprogrammet.

Ärendet kan avslutas när åtgärderna som det ställts krav på är redovisade och anses vara avslutade. Ett meddelande om att ärendet avslutas skickas då till verksamhetsutövaren.

De tillsynsstöd som tagits fram i projektet är alltså tänkta att användas i den planerade tillsynen. De är, som namnet avslöjar, i första hand ett stöd för tillsynsmyndigheten. Det finns inget bestämt hur de ska användas, ett sätt är att skicka ut dem innan till verksamhetsutövaren så att de kan gå igenom de frågor som ska tas upp. Antingen kan då svaren skickas in till tillsynsmyndigheten i förväg så att även den hinner gå igenom detta innan själva besöket eller så gås svaren igenom på plats. Om tillsynsstöd skickas ut innan är det viktigt att den version som skickas inte är den med extra kommentarer och följdfrågor, dessa är inte tänkta för verksamhetsutövaren.

Den andra varianten är att inte skicka ut det i förväg utan ta frågorna på plats. Vilken väg som än väljs ska tillsynsstödet ge den vägledning som behövs för att kunna genomföra ett bra och ändamålsenligt besök.

Oavsett om man väljer att skicka ut tillsynssöd i förväg eller inte kan dokumentet ”Allmän information om Sevesoreglerna” vara bra att hänvisa till och även skicka ut i förväg. Inte minst i de fall verksamheten nyligen kommit att omfattas av regelverket.

Förvaltning av framtaget material

Miljösamverkan Sverige är en projektorganisation med tillfälligt inlånad kompetens om Sevesoreglerna och kan därför inte långsiktigt ta på sig rollen att hålla framtaget material uppdaterat. Detta behöver lösas på annat sätt.

Projektgruppen överlämnar åt i första hand länsstyrelserepresentanterna i chefsgrupp Seveso att hitta en modell för att hålla materialet uppdaterat.

**Miljösamverkan
Sverige**

www.miljosamverkansverige.se

Länsstyrelserna